

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи
з дисципліни

«РЕКРЕАЛОГІЯ»

*(для студентів 3 курсу всіх форм навчання
спеціальності 073 – Менеджмент)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Рекреалогія» (для студентів 3 курсу всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. В. Гордієнко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 39 с.

Укладач асист. Т. В. Гордієнко

Рецензент

І. М. Писаревський, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельного господарства

Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства, протокол № 1 від 29.08.2016.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Організація роботи над курсовою роботою.....	5
1.1 Тематика та структура курсової роботи.....	5
1.2 Методика проведення оцінки рекреаційних ресурсів як основної складової ТРС регіонального рівня.....	8
1.3 Методика роботи над рекомендаційною частиною.....	20
2 Вимоги до оформлення та оцінювання курсової роботи.....	25
2.1 Правила оформлення курсової роботи.....	25
2.2 Оцінювання курсової роботи.....	29
Список використаних джерел.....	32
Додатки.....	34

ВСТУП

Сучасні умови життєдіяльності людського суспільства пов'язані з істотним підвищенням значення рекреації. Вплив рекреації на розвиток різноманітних галузей матеріального виробництва й сфери послуг постійно зростає. Значення рекреації особливо підвищується у зв'язку з негативними наслідками науково-технічного прогресу, погіршенням природного середовища й урбанізацією.

Рекреаційна діяльність є неможливою без туристсько-рекреаційних ресурсів, до яких належать об'єкти, процеси та явища природного й антропогенного походження, які використовуються для рекреації і туризму. Це природні, біокультурні та історико-культурні ресурси.

Властивості рекреаційних умов і ресурсів повинні мати сприятливі для рекреаційної діяльності якісні та кількісні параметри, що відповідають потребам відпочинку, лікування та оздоровлення суб'єкта рекреації.

Крім обов'язкової наявності на певній території комплексу рекреаційних ресурсів, які виступають матеріальною основою для організації рекреаційної діяльності, територія ще повинна мати й інші сприятливі фактори, які визначають умови розвитку рекреаційної діяльності. До них відносять фактори географічного положення, окремі види природних ресурсів, соціально-економічні умови розвитку території, які здійснюють сприятливий вплив на розвиток рекреації.

Виконання курсової роботи передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи.

1 ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

1.1 Тематика та структура курсової роботи

Курсова робота – це самостійне, навчально-наукове дослідження студента. У процесі написання роботи під керівництвом викладачів кафедри студенти опановують методи та набгають вміння проведення наукового дослідження. Написання курсової роботи має допомогти формуванню творчого мислення студента, перевірити навички збирання, аналізу та інтерпретації джерел й літератури, вміння формулювати висновки та пропозиції. Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня робіт, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення.

Курсова робота виконується самостійно. На початку семестру кожен студент отримує тему курсової роботи, що відповідає проблематиці практичних занять та лекційного курсу. Студент має право самостійно обрати тему курсової роботи заздалегідь узгодивши її з викладачем. Під час проведення практичних занять студент повинен презентувати результати своєї роботи у режимі PowerPoint з використанням мультимедійного обладнання.

Під час написання курсової роботи студент повинен опрацювати не менше п'яти джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи.

Рекомендована тематика роботи по дисципліні «Рекреалогія» – дослідження та оцінка туристсько-рекреаційного потенціалу окремого регіону України. Відповідно до різноманіття стосовно туристсько-рекреаційного районування України, студент має визначити самостійно регіон та склад регіону з яким працює. Вступі обов'язково зазначається склад туристсько-рекреаційного району.

Курсова робота складається з титульного аркуша; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (за необхідності).

Титульний аркуш контрольної роботи містить найменування міністерства вищого навчального закладу, факультету, кафедри, де виконувався контрольна робота; прізвище, ім'я, по батькові студента; найменування дисципліни й тему контрольної роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові викладача, який керує виконанням роботи; місто і рік виконання (дод. А).

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів й пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел. Приклад оформлення змісту роботи наведено в додатку Б.

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику та мету завдання. У вступі обов'язково зазначається склад туристсько-рекреаційного району та обґрунтування вибору району чи підрайону для аналізу, з яким студент працює.

Основна частина має містити викладення матеріалу теми. Вона поділяється на три розділи. У свою чергу, розділи складаються з підрозділів, пунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Всі розділи проекту завершуються короткими висновками.

У першому розділі шляхом вивчення літератури окреслюють основні особливості географічного положення обраного району дослідження та надається оцінка фізико-географічного положення району.

Другий розділ роботи присвячується характеристиці та оцінці умов і ресурсів розвитку рекреації області (району).

У третьому розділі потрібно дослідити проблеми і перспективи подальшого розвитку рекреації в регіоні, запропонувати шляхи розвитку рекреації в регіоні.

Заключна частина роботи – висновки – це коротке резюме з усього змісту курсової роботи. У висновках потрібно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів дослідження, викласти пропозиції, рекомендації, що показують, якою мірою вирішено кожне завдання роботи й досягнуто мети, що сформульовано у вступі,

крім того висновки повинні нести наукову новизну чи особисту думку автора до уже відомого матеріалу як результату проведеного дослідження. Обсяг заключної частини має становити 2–3 сторінки.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією. Літературу розташовують в алфавітному порядку авторів та назв праць, спочатку видання українською мовою, потім – іноземною. До списку використаних джерел слід вносити лише ті, на які в тексті були зроблені посилання.

В додатки, зазвичай, подають матеріали, що несуть другорядне, допоміжне значення (табл., рис.). В роботі доцільно в додатках розмістити презентацію курсової роботи.

При захисті курсової роботи студент повинен доповнити свій виступ комп'ютерною презентацією. Максимальна кількість графічної інформації на одному слайді: 2 зображення, обов'язково з текстовими коментарями (не більше 5 рядків до кожного). Не слід включати тільки текстову інформацію на слайді.

При написанні курсової роботи можна використовувати таку схему аналізу рекреаційних районів:

Розділ 1 Загальна характеристика району

1.1 Географічне положення та склад району (1–2 сторінки)

1.2 Фізико-географічна характеристика району: а) рельєф, ландшафт; б) кліматичні особливості; в) водні ресурси (1–2 сторінки), г) транспортна доступність

1.3 Демографічна характеристика та етнографічні особливості в районі (1–2 сторінки)

1.4 Стисла історія формування і розвитку району (1–2 сторінки)

1.5 Соціально-економічне та екологічне становище району

Розділ 2 Характеристика та оцінка умов і ресурсів розвитку рекреації області (району) (не більше 20 сторінок)

2.1 Історико-культурна спадщина

2.2 Природні ресурси: охоронні природні території

2.3 Основні курорти регіону та їхня специфіка

2.4 Природні та історико-культурні об'єкти всесвітнього значення

2.5 Матеріально-технічна база рекреації і туризму

2.6 Оцінка рекреаційних ресурсів області та району.

Розділ 3 (не менше 5 сторінок). Перспективи розвитку різних видів рекреації та туризму в області (району) шляхом активного використання туристсько-рекреаційних ресурсів

3.1 Місце району на внутрішньому та міжнародному ринку, зазначити основні тенденції розвитку рекреації та туризму

3.2 Пріоритетні види туризму, що визначають унікальність району

3.3 Пропозиції розвитку регіону та його складових як туристських центрів.

1.2 Методика проведення оцінки рекреаційного потенціалу району

Мета роботи: ознайомитися з методикою оцінки рекреаційних ресурсів, а саме навчитися оцінювати фізико-географічне положення регіону, природні та історико-культурні рекреаційні ресурси та вміти аналізувати результати.

Обладнання: топографічна (загально-географічна), фізична, політична, кліматична та інші тематичні карти адміністративної області (району області).

Рекреаційний потенціал – це сукупність природних, культурно-історичних і соціально-економічних передумов організації рекреаційної діяльності на певній території. Важливою складовою частиною рекреаційного потенціалу є рекреаційні ресурси.

Під рекреаційними ресурсами розуміють поєднання компонентів природи, соціально-економічних чинників і культурних цінностей, що

виступають як умови задоволення рекреаційних потреб людини. До рекреаційних ресурсів належать території та окремі об'єкти, що можуть бути використані для відпочинку і лікування людей, відновлення їхніх фізичних і духовних сил. Характерними властивостями рекреаційних ресурсів є: цілісність, динамізм, місткість, стійкість, надійність, привабливість.

Рекреаційні ресурси поділяються на три групи: природні рекреаційні ресурси, культурно-історичні рекреаційні ресурси, соціально-економічні рекреаційні ресурси.

Природні рекреаційні ресурси (клімат, земельні і водні ресурси, рельєф, печери, рослинний і тваринний світ, парки та заповідники, мальовничі пейзажі, унікальні природні об'єкти та ін.).

Культурно-історичні рекреаційні ресурси (культурні, історичні, археологічні, архітектурні пам'ятки, етнографічні особливості території, фольклор, центри прикладного мистецтва тощо).

Соціально-економічні рекреаційні ресурси (економіко-географічне положення, транспортна доступність території, рівень її економічного розвитку, сучасна та перспективна територіальна організація господарства, рівень обслуговування населення, структура населення, трудові ресурси, особливості розселення, рівень розвитку транспортної мережі та ін.).

За виконуваними функціями рекреаційні ресурси поділяються на ресурси місцевого значення, обласного, республіканського та міжнародного.

Визначення якості ресурсів та умов називають оцінюванням. При оцінюванні території для стаціонарного відпочинку послідовно оцінюються такі показники як рельєф, клімат, водойми, рослинний світ, а також історико-культурні об'єкти. Оцінка рекреаційних ресурсів здійснюється на основі аналізу топографічної (загально-географічної), фізичної, політичної, кліматичної та інших тематичних карт адміністративних областей (районів області).

На основі авторської методики та вже відомих методик оцінки туристсько-рекреаційних ресурсів пропонується дати оцінку туристсько-рекреаційному потенціалу території та зробити його аналіз.

Завдання до першого розділу

1. Охарактеризувати *фізико-географічне положення* адміністративної області (району). Дати оцінку параметрів за даними шкалами, наведеними в таблицях 1–4.

Після вербальної характеристики необхідно обґрунтувати вашу оцінку.

Таблиця 1 – Розташування відносно морів та океанів

Бали	Характеристика
1	Територія не має прямого та опосередкованого виходу до моря
2	Територія не має прямого виходу до моря, але є вихід через судноплавні річки
3	Територія має безпосередній вихід до моря

Таблиця 2 – Розташування відносно зон екологічних катастроф

Бали	Характеристика
1	Територія знаходиться у зоні екологічної катастрофи або на прилеглий території
2	Територія знаходиться у стані екологічної кризи через наближеність до індустриальних районів або територія не має постійного впливу з боку промисловості
3	Екосистема території знаходиться у стані рівноваги

Таблиця 3 – Розташування відносно гірських систем

Бали	Характеристика
1	Територію оточують високі гірські системи, що займають велику площу і значно погіршують транспортну доступність
2	Територію оточують середньо-високі та низькі гірські системи, що несуттєво впливають на транспортну доступність
3	Територія оточена рівнинами, гірські системи відсутні

Необхідно також зазначити, які саме гірські системи є на території.

Таблиця 4 – Розташування відносно річкових артерій

Бали	Характеристика
1	На території майже немає річок, наявні – здебільшого малі та неповноводні, судноплавство на яких не розвинуте
2	На території є досить багато річок, проте вони протікають здебільшого в межах даної території, мають локальне значення
3	На території є довгі і повноводні річки, що володіють значним транзитним потенціалом, деякі з них мають регіональне значення

2. Визначити коефіцієнт доступності території. Охарактеризувати економіко-географічне положення адміністративної області та району. Дати оцінку за показниками відносно наведених характеристик (табл. 5–12).

Конфігурація території – це просторова характеристика її меж чи кордонів. Конфігурація території визначається кількісно за коефіцієнтом колоподібності, який розраховується за формулою:

$$k = 4\pi S / l^2, \quad (1)$$

де S – площа території;

l – периметр (довжина кордонів),

$\pi \approx 3,14$.

Таблиця 5 – Конфігурація території

Бали	Характеристика
1	Територія видовжена в одному з напрямків, коефіцієнт колоподібності території $k < 0,25$
2	Територія досить компактна, але недостатньо наближена до колоподібної форми, коефіцієнт колоподібності території $0,25 < k < 0,5$
3	Форма території наближена до кола, коефіцієнт колоподібності території $k > 0,5$

Таблиця 6 – Транспортна доступність

Бали	Характеристика
1	Наявний лише один вид транспорту, інші або не розвинені, або відсутні; відсутні великі пасажирські транспортні вузли
2	Існують усі види транспорту, але лише 1 з них спеціалізується на пасажирообсязі; розвиваються місцеві види транспорту (міська електричка, трамваї, маршрутні таксі)
3	Функціонують великі термінали, що спеціалізуються на пасажирообсязі; висока частота рейсів транспорту

Таблиця 7 – Положення відносно світових торгівельних шляхів

Бали	Характеристика
1	Територія віддалена від основних торгівельних шляхів
2	Територія наближена до основних торгівельних магістралей
3	Торгівельні шляхи безпосередньо проходять по даній території

Необхідно також зазначити основні термінали та світові торгівельні шляхи, що проходять у регіоні.

Таблиця 8 – Положення відносно центрів формування рекреаційних потоків

Бали	Характеристика
1	Територія досить віддалена від центрів формування основних рекреаційних потоків
2	Територія наближена до центрів формування основних рекреаційних потоків
3	Територія безпосередньо входить до центру формування рекреаційних потоків

Таблиця 9 – Рівень соціально-економічного розвитку територій регіону

Бали	Характеристика
1	Регіон з відносно низьким рівнем економічного розвитку
2	Регіон з середнім рівнем економічного розвитку
3	Регіон з порівняно високим рівнем економічного розвитку

Таблиця 10 – Положення відносно столичного регіону

Бали	Характеристика
1	Територія досить віддалена від столичного регіону
2	Територія межує зі столичним регіоном
3	Територія безпосередньо входить до столичного регіону

Таблиця 11 – Розташування щодо «гарячих точок», осередків напруги та війн

Бали	Характеристика
1	Дуже близько розташована або сама входить до переліку зон з небезпечною ситуацією
2	Віддалена від гарячих точок, проте наявні невійськові локальні конфлікти різного характеру
3	Дуже віддалена від гарячих точок, відсутні зони конфліктів

Таблиця 12 – Розташування, наявність посольств, консульств тощо в регіоні

Бали	Характеристика
1	Відсутні
2	Є посольства, консульства однієї – трьох країн
3	Є посольства, консульства кількох країн

3. Охарактеризувати орографічні умови адміністративної області та району за рекреаційним навантаженням. Дати їм оцінку за таблицею 13.

Таблиця 13 – Орографічні умови адміністративної області та району

Бали	Характеристика
5	Гірський (до висоти 3 000 м над рівнем моря), передгірський, пересічний: пагорбово-грядовий, ерозійно-розчленований
4	Сходинково пересічний, ерозійно-розчленований
3	Пагорбовий, слабо пересічний
2	Рівнинно-пагорбовий
1	Рівнинний і гірський (важкодоступні місцевості)

4. Охарактеризувати кліматичні ресурси адміністративної області (району). Оцінка клімату проводиться окремо як для літніх видів так й для зимових видів рекреації. Дати їм оцінку за шкалою (табл. 14).

Таблиця 14 – Кліматичні ресурси області

Бали	Характеристика	
	Літні види рекреації	Зимові види рекреації
3	Середньодобова температура повітря +15°...+20 °С	Середньодобова температура повітря не нижче -10°...-15 °С
2	Середньодобова температура повітря +21...+26 °С, +10°...+15 °С	Середньодобова температура повітря -5°...-10°С, -15°...-20°С
1	Середньодобова температура повітря +27 °С і вище, нижче +10 °С	Середньодобова температура повітря вище -5°С, нижче -20 °С

5. Охарактеризувати водні ресурси адміністративної області та району. Дати їм оцінку за даною шкалою (табл. 15).

Для більшості водних об'єктів рекреаційною цінністю є тільки частина їх акваторій і побереж. Співвідношення придатних і непридатних для масового

рекреаційного освоєння прибережних акваторій і берегових зон різне для різних типів водних об'єктів (річок, озер, водосховищ, морів) і становить в середньому 40–70 % загальної протяжності берегової лінії. В районах крупних міських агломерацій це співвідношення менше і становить звичайно 10–20 %.

Для оцінки водних ресурсів необхідно проаналізувати можливість займатися різноманітними видами спорту, мікрокліматичний комфорт, естетичну дія берегових мальовничих ландшафтів, встановити перелік найбільш масових видів рекреаційних занять на водоймах: купання, рибальство, відпочинок на парусних і веслових суднах, відпочинок з використанням моторного малолітражного флоту, воднолижний спорт, місця для дайвінгу, туризм, підводне полювання тощо.

Таблиця 15 – Оцінка водних ресурсів

Бали	Характеристика
3	Наявність морського узбережжя, велике розмаїття водних рекреаційних занять
2	Наявність водосховищ, озер, річок, придатних для багатьох водних рекреаційних занять
1	Незначна кількість водних ресурсів, придатних для рекреаційного освоєння Водні ресурси тільки місцевого значення

Більша частина рекреаційних закладів і майже всі заклади короткочасного відпочинку населення розміщуються або безпосередньо на берегах водойм, або поблизу них. Необхідно зазначити основні райони відпочинку біля водних ресурсів.

6. Стисло охарактеризувати історію регіону (області), зазначити основні історичні події, що важливі для регіону та надати оцінку території за кількістю історичних подій, що відбувалися на даній території в таблиці 16.

Таблиця 16 – Оцінка історичних подій

Бали	Характеристика
3	Територія є осередком важливих історичних подій
2	На території відбувалися історичні події незначного характеру
1	На території значущих подій не відбувалося

На основі визначених балів загальної фізико-географічної характеристики району, запропонувати власну шкалу оцінки, враховуючи демографічну характеристику та етнографічні особливості в районі та соціально-економічний стан регіону для подальшого розвитку рекреації.

Завдання до другого розділу

1. Охарактеризувати природні ресурси адміністративної області (району).

Зазначити основні об'єкти природно-заповідного фонду у послідовності: заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки (за бажанням), дендропарки, заказники, пам'ятки природи, вказати їх значення та можливість використання для рекреаційної діяльності.

Оцінити природні ресурси за шкалами, наведеними в таблицях 17–18.

Таблиця 17 – Забезпеченість території об'єктами мережі ПЗФ:

Бали	Характеристика
1	До 5 % території
2	5–30 % території
3	Більше 30 % території

Таблиця 18 – Різноманітність об'єктів природно-заповідного фонду, де не забороняється конкретний вид діяльності людини:

Бали	Характеристика
1	Об'єкти відсутні або дуже незначна кількість, серед яких переважають ентомологічні заказники, пам'ятки природи місцевого значення
2	Видовий склад об'єктів мережі ПЗФ досить різноманітний; переважають об'єкти місцевого чи регіонального значення
3	Видовий склад об'єктів мережі ПЗФ різноманітний; є ботанічні сади, національні парки, регіональні ландшафтні парки, зоопарки; значна кількість об'єктів національного чи світового значення

Надати оцінку лісовим ресурсам за шкалою (табл. 19).

Рекреаційна цінність біотичних ресурсів флори визначається такими показниками, як: лісистість, породний склад, віковий склад деревостою, фітонцидність. Найбільшу естетичну цінність мають перестигло-достигаючі

змішані широколистяно-хвойні ліси на відносно відкритих горбкуватих територіях із лісистістю в межах 25–50 %.

Фітонциди сосни звичайної, дуба червоного, ялиці білої, модрини європейської, крушини ламкої знищують збудників туберкульозу, кишкової палички; ялиці – коклюшну паличку, збудників дизентерії та черевного тифу; берези і тополі – зменшують кількість золотистого стафілокока.

Таблиця 19 – Оцінка лісових ресурсів

Показники	Бали		
	3	2	1
Лісистість, %	25–50	< 25; >50	відсутні
Породний склад	змішані широколистяно-хвойні	соснові, широколистяні	інші хвойні та дрібно-листяні
Віковий склад	перестиглі, стиглі, досягаючі	середньовікові	молоді
Фітонцидність	дуб черешчатий, клен остролистий, ялівець віргінський, береза, сосна звичайна, ялина, ліщина, черемха, смерека, акація біла, чорниця	модрина, ясен, липа, вільха, горобина, акація жовта, бузок звичайний	в'яз, бересклет, бузина, крушина

В роботі необхідно також запропонувати шкалу оцінки природних рекреаційних ресурсів, розроблену самостійно на основі вивчених теоретичних положень, порівняння існуючих бальних показників і власного бачення рекреаційних ресурсів.

2. Для аналізу основних курортів регіону необхідно визначити кількість курортів та лікувально-оздоровчих місцевостей в регіоні, визначити їх специфіку (кліматичні, бальнеологічні, грязьові) значення (регіональні, державні) та їх спеціалізацію на лікуванні захворювань.

Курорт – освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, необхідні для їх експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури, використовується з метою

лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації і підлягає особливій охороні.

Лікувально-оздоровча місцевість – природна територія, що має мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропу лиманів та озер, кліматичні та інші природні умови, сприятливі для лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Надати оцінку використання мінеральних вод на території за шкалою з таблиці 20 та даних додатка Є.

Таблиця 20 – Оцінка використання мінеральних вод

<i>Бали</i>	<i>Характеристика</i>
3	Використання понад 1 000 м ³ /доба/км ²
2	Використання на рівні 100–1 000 м ³ /доба/км ²
1	Використання менше 100 м ³ /доба/км ²

Необхідно також провести оцінку санаторно-курортного потенціалу за кількістю спеціалізованих засобів розміщення в регіоні.

3. Історико-культурна спадщина регіону (області) аналізується за допомогою таблиць 21–23. Для цього необхідно, по-перше, охарактеризувати історико-культурні ресурси адміністративної області та району, по-друге, необхідно оцінити в балах за формулою 4 та отримане значення перевести в бальний показник за шкалою (табл. 21).

Таблиця 21 – Оцінка насиченості історико-культурними об'єктами

<i>Бали</i>	<i>Характеристика</i>
5	більше 70,1 об'єктів на 100 км ²
4	50,1–70 об'єктів на 100 км ²
3	30,1–50 об'єктів на 100 км ²
2	10,1–30 об'єктів на 100 км ²
1	до 10 об'єктів на 100 км ²

Таблиця 22 – Цінність (значення) історико-культурних об'єктів досліджуваної території

<i>Бали</i>	<i>Характеристика</i>
1	Переважає кількість об'єктів мають історичну цінність
2	Цінних об'єктів мало
3	Об'єкти відсутні

Таблиця 23 – Кількість об'єктів, занесених до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО на даній території

Бали	Характеристика
1	0–6 об'єктів
2	6,1–12 об'єктів
3	більше 12,1 об'єктів

4. Зазначити матеріально-технічну базу розвитку рекреації і туризму, до якої належить відповідна транспортна інфраструктура, трудові ресурси тощо, а також різні аквапарки, басейни, стадіони і т. ін. Особливу уваги слід приділити аналізу показнику кількості засобів розміщення, як готелів та аналогічних засобів розміщення в регіоні так і спеціалізованих засобів розміщення.

5. Оцінка рекреаційних ресурсів, як зазначає В. Преображенський, є складним і не до кінця вивченим процесом. Ця складність зумовлена багатьма чинниками, серед яких – відсутність чітко розроблених методик, рівень забезпеченості інформацією про якість і кількість рекреаційних ресурсів, «невидимість» ефекту використання ресурсів, суб'єктивність оцінок тощо. Найбільш ємною і водночас зручною в користуванні при комплексній оцінці рекреаційного потенціалу бачиться методика В. Мацоли.

Вона передбачає подання інформації і у вигляді таблиці, і в текстовому викладі. За основу пропонується взяти 3-бальну шкалу: у 3 бали оцінюється територія з найсприятливішими умовами для розвитку рекреації, 2 – з посередніми, 1 – з несприятливими.

Комплексна оцінка рекреаційного потенціалу території (області, регіону) здійснюється за формулою 2:

$$O = O_n + O_k + O_e + O_v + O_p + O_l + O_m + O_c + O_i + O_d, \quad (2)$$

де O_n – оцінка географічного положення;

O_k – оцінка кліматичних умов (табл. 14);

O_e – оцінка естетичної якості (табл. 24);

O_v – оцінка водойм (табл. 15);

Оп – оцінка потенціалу природних ресурсів;

Ол – оцінка площі лісів (табл. 19);

Ом – оцінка мінеральних вод (табл. 20);

Ос – оцінка санаторно-курортного потенціалу (формула 3);

Оі – оцінка насиченості історико-культурними об'єктами (формула 4);

Од – оцінка транспортного забезпечення (наявність доріг) (формула 5);

Показники Ос, Оі, Од обчислюються за такими формулами:

$$O_c = K_c / S_{тер}, \quad (3)$$

де K_c – кількість санаторіїв на території області,

$S_{тер}$ – площа території.

$$O_i = K_i / S_{тер}, \quad (4)$$

де K_i – кількість історико-культурних об'єктів (табл. 21).

$$O_d = (L_{жд} + L_{авто}) / S_{тер}, \quad (5)$$

де $L_{жд}$ (авто) – довга залізничного (автомобільного) полотна.

Оцінку естетичних якостей території регіону можна провести за шкалою з таблиці 24.

Таблиця 24 – Оцінка естетичних якостей території

Бали	Характеристика
1	Рівнинні, сильно заліснені території
2	Низька міра екзотичності й унікальності, відсутність контрастності
3	Пейзажні ландшафти, висока міра екзотичності й унікальності, контрастність

Запропонувати шкалу оцінки природних рекреаційних ресурсів, розроблену самостійно на основі вивчених теоретичних положень, порівняння існуючих бальних показників і власного бачення рекреаційних ресурсів.

Наведемо приклад розрахунків для області N:

$$O_c = 223/24598 * 100 = 0,9 \text{ (менше 1 на } 100\text{км}^2\text{)} \quad O_c = 1$$

$$O_i = 3100/24598 * 100 = 12 \text{ (8-18 об'єктів на } 100\text{км}^2\text{)} \quad O_i = 2$$

$$O_d = (700 + 4700) / 24598 = 0,22 \text{ (менше } 0,29\text{км} / \text{км}^2\text{)} \quad O_d = 1$$

Визначимо оціночні характеристики області N: $O_n = 1$ (рівнинна низинна місцевість); $O_k = 2$ (літо); $O_e = 2$ (низька міра естетичності); $O_v = 3$ (безліч морів, річок, лиманів і джерел мінеральних вод - універсальне використання); $O_p = 1$ (до 3% території припадає на природно-екологічні території); $O_l = 1$ (менше 15% лісистості); $O_m = 2$ (з експлуатаційними запасами до 1,0 тис. м³).

Отримаємо: $O = 1 + 2 + 2 + 3 + 1 + 1 + 2 + 1 + 2 + 1 = 16$ (потенціал області N).

Висновок: Здійснена оцінка рекреаційного потенціалу дозволяє констатувати, що область N характеризується середнім рівнем забезпеченості рекреаційними ресурсами (16 балів із 30 максимальних).

1.3 Методика роботи над рекомендаційною частиною

Третій розділ (5–10 сторінок) має рекомендаційний характер та виконується на основі сукупного аналізу теоретичної та аналітичної частин курсової роботи. Для виконання цього розділу необхідно запропонувати свої шляхи активного використання рекреаційних ресурсів в регіоні.

Для цього необхідно:

1. Визначити місце району на внутрішньому та міжнародному ринку, зазначити основні тенденції розвитку рекреації та туризму для цього аналізується статистична звітність області за кількістю обслугованих туристів та туристські потоки в області. Слід використовувати нову літературу, статистичні та фактичні дані – за останні 2–3 роки.

2. Визначити пріоритетні види туризму, що визначають унікальність району.

3. На основі даних аналізу рекреаційного потенціалу регіону розробити пропозиції розвитку регіону та його складових як туристських центрів.

Результати роботи можна оприлюднити на щорічній студентській конференції в виді тез доповідей конференції.

Тези доповіді (гр. thesis – положення, твердження) – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали із викладом основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують наукову точку зору автора і містять матеріали, які раніше не друкувалися.

Завдяки влучно складеним тезам, автор має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній для адресата формі висловлювати результати своєї роботи.

Тези на конференцію – це не план наукової роботи і не список основних положень. Іншими словами, тези – це короткий огляд дослідження. Тези – це наукова публікація, а не підручник і не реферативна збірка.

Якщо у Вас немає власних думок з приводу тематики розвитку перспективних напрямків рекреації та туризму в регіоні, за яким обрано написання курсової роботи, не треба писати тези. Думки повинні бути обґрунтовані.

Оприлюднивши результати свого дослідження, своєї діяльності, Ви зробите власний матеріал надбанням фахівців, які зможуть використати дану інформацію у своїй науковій або практичній діяльності. Але для цього важливо своєчасно оволодіти технікою написання тез і підготовки доповіді на конференцію так, щоб вони не лише відповідали вимогам жанру публікації (виступу), а й були відповідним чином сприйняті читачами і слухачами. Це висуває певні вимоги до логіки побудови тези, її форми та стилю.

Основне призначення тез

1. Познайомити учасників конференції зі змістом доповіді.
2. Донести в доступній формі інформацію про свої дослідження тим учасникам, які з різних причин не зможуть взяти участь у конференції.
3. Оприлюднити результати наукової роботи та зробити її надбанням фахівців, зацікавлених в отриманні відповідної інформації.
4. Встановити пріоритет автора.

5. Засвідчити особистий внесок як дослідника в розробку наукової проблеми.

6. Підтвердити достовірність основних результатів і висновки наукової роботи, її новизну і рівень (оскільки, після виходу у світ, публікація стає об'єктом вивчення й оцінки широкою науковою громадськістю).

7. Підтвердити факт апробації та впровадження результатів і висновків наукової праці.

8. Відобразити основний зміст наукової роботи та завершеність певного етапу дослідження.

Специфіка змісту. Тези є наочно-логічним об'єднанням наукового матеріалу загальною ідеєю. Ця ідея повинна бути відображена вже в заголовку, призначення якого – зорієнтувати читача на зміст наукового тексту. Нормою жанру тез є висока насиченість науковим матеріалом. Ця норма реалізується в оптимальному поєднанні складності думки з ясністю і доступністю викладу.

Стиль. Тези мають характер короткої стверджуючої думки або висновку, закономірності виявлених наукових фактів.

Класична структура тез

Постановка завдання: історія завдання, її значимість (особливо слід підкреслити зв'язок з сучасними дослідженнями у відповідній галузі), визначення та терміни (не слід перераховувати всі загальноприйняті терміни, використані в роботі, але поняття, властиві даній конкретній галузі, слід згадати), безпосередня постановка задачі та її місце в загальному контексті дослідження.

Методи, використані автором: перерахувати методи. Також слід вказати основні інструменти дослідження, такі як: лабораторія, в якій проведено дослідження, наукове програмне забезпечення, навчальний заклад, регіон тощо.

Основні результати: слід сформулювати Ваші основні досягнення. У цьому пункті дотримуйтеся максимальної чіткості і ясності. Однак, якщо Ваші результати технічні, слід дати коротке пояснення суті Ваших досягнень доступною мовою. Чітко зазначте, яку частину завдання, сформульованої в

першому пункті, Ви виконали, і яка значимість цієї частини в загальному контексті завдання.

Висновок і можливі шляхи застосування досліджень: опишіть результати з точки зору загальної значущості для Вашої галузі дослідження, сформулюйте можливі шляхи виконання завдання, а також можливості застосування в інших галузях науки (економіці, виробництві тощо.).

Слід пам'ятати, що тези не повинні містити докладних доказів/описів процедур дослідження. Вони повинні давати чітке уявлення про проведене дослідження, але не можна писати про досягнення або роботу виконану не Вами.

Типові помилки, що зустрічаються в тезах

1. Невдалі назви, в яких не позначена проблема.
2. Неповний список ключових слів або випадкове включення слів до складу ключових.
3. Заміна тез рефератом.
4. Невиправдана гіпертрофія преамбули за рахунок скорочення основного тезового викладу.
5. Недостатня висвітленість теми тез, що створює враження поверховості.
6. Змістовна невідповідність тез, порушення логіки, наприклад, спочатку йдеться про результати дослідження, а в кінці про його актуальність і мету.
7. Неконкретність завершальної тези, відсутність чітких висновків.
8. Порушення культури мови: випробуваний замість апробований, різні види повторів, зокрема тавтологія (в процесі роботи був розроблений метод обробки) тощо.

Оформлення тез

Вимоги до оформлення тез визначаються оргкомітетом конференції і доводяться до відома всіх учасників. Їх необхідно неухильно дотримуватись. Звичайний обсяг тез повинен відповідати 3–4 сторінкам тексту з курсової роботи.

Не бійтеся конкретних і простих назв, але назва повинна відповідати змісту.

Основна частина роботи відповідає третьому розділу курсової роботи. Текст роботи має бути чітко структурованим, положення – підкріплені прикладами, приклади – їх аналізом. Не зловживайте прикладами: на кожне положення досить 1–2 фактів.

Висновок має узагальнити сказане. У висновку не має бути нових положень або прикладів: він підбиває підсумок написаної роботи.

Зверніть увагу! Вікіпедія не є науковим джерелом! Це означає, що посилатися на неї як на наукове джерело не можна.

Посилання. Якщо обсяг тез 2 сторінки, то бібліографія не повинна займати навіть половину сторінки.

Тематика тез

Можлива тематика тез наведена для ознайомлювання та тему потрібно узгодити з керівником.

1. Аналіз лікувально-оздоровчого туризму ....(області, району).
2. Стан та перспективи розвитку медичного туризму на ...
3. Тенденції розвитку гастрономічного туризму на теренах ... області.
4. Історико-культурні ресурси .... області як основа розвитку пізнавального туризму.
5. Екологічний туризм як засіб збереження та ефективного використання туристично-рекреаційного потенціалу .... регіону (області).
6. Пам'ятки природи в системі природоохоронних територій ... області.
7. Інноваційні інформаційно-туристичні маршрути: особливості впровадження.
8. Розвиток рекреаційної складової туристичних ресурсів України (області).
9. Гайворонська вузькоколійка як чинник туристичної привабливості Гайворонського району Кіровоградської області.
10. Розвиток рекреаційної складової туристичних ресурсів України.

2 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1 Правила оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

Текст роботи оформлюють за допомогою комп'ютерного набору і друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 × 297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Шрифт друку – чорного кольору середньої жирності.

Друкарські помилки, описки, графічні неточності, які виявилися під час написання, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунка).

Заголовки структурних частин контрольної роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 1 інтервалу.

Кожну структурну частину проекту треба починати з нової сторінки.

Нумерація та оформлення графічного і табличного матеріалу

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не

ставлять, на наступних – номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини курсового проекту, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу – крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, вносять до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка (РИС. 2.2 – другий рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Наприклад: Рис. 2.2 Прибуття туристів в Київський туристський регіон за 2015–2016 роки.

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. За логікою побудови таблиці її підмет, (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику (назви показників роботи суб'єктів туристичної діяльності), головці чи в них обох, а не у графах; присудок, таблиці (тобто дані, якими характеризується підмет) – у прографці (фактичні значення показників, кількість осіб, тис. грн.), а не в головці чи

боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці мусить бути по можливості коротким. Боковик, як і головка, потребує лаконічності, загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Коли текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. З абзацу розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Таблиця 1.2

Кількість закладів розміщення в області

Роки	Готелі та АЗР	СЗР	Всього
2018			
2019			

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною-таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці.

Наприклад: Продовж. табл. 1.2

Загальні правила посилання

При написанні курсової роботи обов'язково треба робити посилання на:

- 1) інформаційні джерела зі списку використаних джерел;
- 2) наведені в тексті контрольної роботи ілюстрації;
- 3) наведені в тексті контрольної роботи таблиці;
- 4) наведені наприкінці контрольної роботи додатки.

Посилання в тексті контрольної роботи на інформаційні джерела слід зазначати відповідно до порядкового номера джерела у списку використаних джерел і виділяти двома квадратними дужками. Коли використовують відомості з джерел з великою кількістю сторінок, в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання.

Наприклад: в роботі [23], у працях [1–7], [18, С. 32].

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації.

Наприклад: згідно з рис. 1.2

На всі таблиці необхідно посилатися в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено.

Наприклад: у табл. 1.3

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись»,

Наприклад: див. табл. 1.3, див. рис. 1.2

Загальні вимоги і правила цитування

Будь-яке дослідження ґрунтується на працях попередників. Тому проблема цитування та узагальнення посідає важливе місце при роботі з джерелами. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне. Цитуючи, ми повинні дотримуватися кількох формальних правил:

1. Цитата повинна бути дослівною.
2. Цитата не повинна бути надто довгою.

3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці.

4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається три крапкою ....

5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – [ ].

6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

У курсовій роботі не рекомендується вести виклад від першої особи однини: «Я спостерігав», «Я вважаю», і та ін. – чи множини: «Ми отримуємо», «Ми спостерігаємо», «Ми маємо», тощо. Допускаються звороти із збереженням першої особи множини, в яких включається займенник «ми», тобто вживаються означено-особові речення: «спостерігаємо», «встановлюємо», «маємо на увазі», «В роботі проаналізовано», «визначено» та ін.

2.2 Оцінювання курсової роботи

На оцінку курсової роботи з дисципліни «Рекреалогія» впливають такі чинники:

– самостійне виконання роботи (УВАГА! УСІ РОБОТИ ПРОХОДИТИМУТЬ ЕКСПЕРТИЗУ НА ПРЕДМЕТ ПЛАГІАТУ!). За вимогами частка унікальності роботи повинна складати не менше 40 %;

- вчасне виконання роботи;
- змістовність роботи, логічність викладу матеріалу;
- повнота виконання завдання;
- виконання розрахунків, таблиць, карт і посилання на їх в тексті;
- виправлення недоліків в роботі згідно зауважень і рекомендацій керівника;
- володіння матеріалом курсової роботи;
- правильність і акуратність оформлення;

- використання достатньої кількості джерел, у тому числі, наукової літератури (монографій, статей), довідників (не менше 15);
- своєчасність представлення результатів до захисту;
- дослідницька активність – оцінюється за рівнем виявленої самостійності та ініціативності під час роботи над курсовою роботою, а саме передбачає висвітлення результатів 3 розділу роботи на студентській конференції Університету та написання тез доводі.
- відповідність вимогам до кваліфікаційних робіт:
  - 1) вступ: актуальність, об’єкт, предмет, мета, завдання дослідження, перелік методів;
  - 2) 1 розділ – теоретичний (до 8 стор. друк, тексту), 2 – аналітичний, 3 – рекомендаційний (або тези);
  - 3) наявність висновків наприкінці розділів;
  - 4) презентація чітка, логічна, володіння студентом матеріалом, відповіді на питання за змістом роботи.

Курсова робота повинна бути захищена до підсумкового контролю (заліку чи іспиту) з дисципліни.

Розподіл балів з курсової роботи представлено в таблиці 25.

Таблиця 25 – Розподіл балів з курсової роботи

ЗМ 1	ЗМ 2	Захист роботи	Всього
30	30	40	100

Оцінка «відмінно» (90–100 балів) виставляється тоді, коли студент вільно володіє проблемою, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, робота виконана самостійно і відзначається змістовністю, повнотою і логічністю, при її підготовці було використано широке коло учбової, методичної, додаткової літератури, зроблено необхідні розрахунки, таблиці, ілюстрації, робота правильно оформлена.

Оцінка «добре» (75–89 балів) виставляється за самостійно виконану на досить високому рівні письмову роботу, але:

- при захисті студент, виявивши добру підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в теоретичному їх узагальненні;

- тема розкрита не повно, дещо порушена логіка викладу матеріалу;

- студент не використав усіх можливостей літературних і практичних джерел;

- робота оформлена неправильно.

Оцінка «задовільно» (60–74 бали) виставляється, якщо студент орієнтується у обраній темі, але не може без допомоги зробити висновки, не може логічно та повно викласти проблему, не усунув повністю недоліків, визначених у рецензії.

Оцінка «незадовільно» (35–59 балів) виставляється тоді, коли студент навіть за наявності курсової роботи, яка допущена до захисту, не орієнтується в проблемі, не опанував мінімуму учбової і методичної літератури, не може аналізувати, робити висновки, вносити пропозиції по ефективності використання рекреаційно-туристичних ресурсів.

У разі отримання незадовільної оцінки обирається нова тема і робота виконується знову.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посібник / О. О. Бейдик. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 400 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України : Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія / О. О. Бейдик. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 395 с.
3. Загальнонаціональна акція «7 чудес України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://7chudes.in.ua/pro-proekt>
4. Курортні ресурси України. – Київ : ЗАТ «Укрпрофоздоровниця», ТАМЕД, 1999. – 344 с.
5. Курорти та санаторії України : наук.-практ. довідник / [авт.-упоряд. : О. П. Тарасенко, В. С. Соколов ; за ред. К. Д. Бабов, В. В. Єжов, О. М. Торохтін]. – Київ : Фолігрант, 2009. – 428 с.
6. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України : навч. посібник / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
7. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посібник / П. О. Масляк. – Київ : Знання, 2008. – 343 с.
8. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В. І. Мацола. – Львів, 1997. – 339 с.
9. Мироненко Н. С. Рекреационная география / Н. С. Мироненко, И. Т. Твердохлебов – М. : Изд-во МГУ, 1981. – 207 с.
10. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст] : навч. посібник / [І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусєва, А. В. Замкова]. – Київ : «Центр учбової літератури», 2014. – 264 с.
11. Преображенский В. С. Основные концепции и модели рекреалогии. Теоретические проблемы рекреационной географии / В. С. Преображенский, В. А. Квартальнов. – М. : 1989. – 275 с.

12. Теория рекреологии и рекреационной географии / [В. С. Преображенский, И. В. Зорин, В. А. Квартальнов и др]. – М., 1992.– 349 с.
13. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія : навч. посібник / М. М. Покоłodна ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2012. – 275 с.
14. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>
15. Сайт Міністерства інфраструктури України України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://mtu.gov.ua>
16. Статистична інформація з туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tur.htm
17. Сидоров В. М. Рекреология – система наук об отдыхе / В. М. Сидоров – Київ, 1990. – 258 с.
18. Стафійчук В. Рекреологія: навч. посібник / В. Стафійчук. – Львів : Знання, 2005. – 259 с.
19. Петранівський В. Л. Туристичне краєзнавство : навч. посібник; 2-ге вид., виправл. / В. Л. Петранівський, М. Й. Рутинський; Ф. Д. Заставний. – Київ : Знання, 2008. – 575 с.
20. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник / Н. В. Фоменко. – Київ : Центр. учб. л-ри, 2007. – 312 с.
21. Царик Л. Природні рекреаційні ресурси. Методи оцінки і аналізу / Л. Царик, Г. Чернюк. – Тернопіль : Підручники & посібники, 2001. – 195 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Титульний аркуш

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Кафедра туризму та готельного господарства

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Рекреалогія»

на тему:

Аналіз та оцінка рекреаційного потенціалу _____ рекреаційного
району, _____ область

Виконала:
студентка 3 курсу
ФМ
гр. ТУР2014-1
ПІБ
Перевірив:
ПІБ

Харків 201_

ДОДАТОК Б

Приклад змісту

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Загальна характеристика району.....	4
1.1. Географічне положення та склад району.....	4
1.2. Загальна фізико-географічна характеристика району.....	6
1.3. Демографічна характеристика та етнографічні особливості в районі.....	8
1.4. Стисла історія формування і розвитку району.....	10
1.5. Соціально-економічне та екологічне становище.....	11
Розділ 2. Характеристика та оцінка умов і ресурсів розвитку рекреації області (району).....	13
2.1. Історико-культурна спадщина.....	
2.2. Природні ресурси: охоронні природні території.....	
2.3. Основні курорти регіону та їхня специфіка.....	
2.4. Природні та історико-культурні об'єкти всесвітнього значення.....	
2.5. Матеріально-технічна база рекреації і туризму.....	
2.6. Оцінка рекреаційних ресурсів області та району.....	
Розділ 3. Перспективи розвитку різних видів рекреації та туризму області.....	
3.1. Місце району на внутрішньому та міжнародному ринку.....	
3.2. Пріоритетні види туризму, що визначають унікальність району.....	
3.3. Шляхи розвитку регіону та його складових як туристських центрів.....	
Висновки.....	
Список використаних джерел.....	

ДОДАТОК В

Показники залісення регіонів України

Туристські регіони, області	Загальна територія, тис. км кв.	Площа лісів, тис. га	Фактична лісистість, %
Донецький регіон	53,217	448,7	8,43
Донецька	26,517	141,5	5,34
Луганська	26,7	307,2	11,6
Карпатський регіон	56,632	2 098,94	37,06
Закарпатська	12,8	677,18	57,6
Івано-Франківська	13,9	570,0	44,6
Львівська	21,83	615,56	32,0
Чернівецька	8,102	236,2	29,15
Кримський регіон	26,1	299,6	11,4
Поліський регіон	130,938	3 630,89	27,7
Волинська	20,2	642,2	31,8
Житомирська	29,827	1 018,0	34,1
Київська	28,121	556,79	19,8
Рівненська	20,051	723,9	36,1
Чернігівська	31,903	659,3	20,7
м. Київ	0,836	30,7	36,74
Дніпровський регіон	104,6	684,6	6,5
Дніпропетровська	31,9	164,2	5,1
Запорізька	27,2	34,5	1,3
Кіровоградська	24,6	163,5	6,6
Черкаська	20,9	322,4	15,4
Причорноморський регіон	86,36	373,9	4,3
Миколаївська	24,59	98,3	4,0
Одеська	33,31	199,1	6,0
Херсонська	28,46	76,5	2,7
Слобожанський регіон	83,95	800,28	9,5
Полтавська	28,75	254,08	8,8
Сумська	23,8	457,3	17,98
Харківська	31,4	88,9	12,1

ДОДАТОК Г

Курортні місцевості України

Регіони, області	Курорти загальнодержавного значення	Курорти місцевого значення
Донецький регіон		
Донецька	Слов'янськ, Слав'яногірськ	Маріуполь
Карпатський регіон		
Закарпатська	Голубине, Поляна, Синяк, Сойми, Драгобрат	Шаян
Івано-Франківська	Буковель, Ворохта, Яремче	Черче
Львівська	Любінь Великий, Немирів, Моршин, Східниця, Трускавець, Славське	Шло
Чернівецька	Брусниця, Ворохта, Кваси, Косів	
Кримський регіон		
АР Крим	Алупка, Алушта, Гаспра, Гурзуф, Євпаторія, Кастополь, Коктебель, Корейз, Курортне, Лівадія, Місхор, Планерське, Партеніт (Фрунзенське), Саки, Сімеїз, Судак, Феодосія, Форос, Ялта	Старий Крим
Подільський регіон		
Вінницька	Хмельник, Немирів, Печера	
Хмельницька	Сатанів	
Поліський регіон		
Житомирська	–	Житомир (на р. Тетерів)
Київська	Ворзель, Конча-Заспа, Пуща-Водиця	Боярка, Ірпінь, Святошин, Біла Церква, Миронівка
Рівненська	–	Горинь
Дніпровський регіон		
Дніпропетровська	–	Солоний лиман
Запорізька	Бердянськ, Кирилівка	
Черкаська	–	Соснівка
Причорноморський регіон		
Миколаївська	Коблеве	Очаків
Одеська	Аркадія, Великий і Малий фонтани, Затока, Кароліно-Бугаз, Куяльник, Лебедівка, Лермонтовський, Лузанівка, Малодолинський, Приморський, Сергіївка, Хаджибейський, Холодна Балка, Чорноморка	–
Херсонська	Скадовськ	Гопри
Слобожанський регіон		
Полтавський	Гадяч, Ліщинівка, Миргород	–
Сумська	Баси	---
Харківська	Березівські мінеральні води, Рай-Оленівка	---

ДОДАТОК Д

Річковий фонд регіонів України

Туристичні регіони, області	Всього річок		У тому числі					
			великі		середні		малі	
	к-ть	довжина, км	к-ть	довжина, км	к-ть	довжина, км	к-ть	довжина км
Всього по Україні	13476	126501,6	35	6286,3	201	19388,6	13439	101156,7
Донецький регіон	106	8961,8	2	361,0	15	1694,0	89	6906,8
Донецька	10	5400,0	1	96,0	8	967,0	1	4337,0
Луганська	96	3561,8	1	265,0	7	727,0	88	2569,8
Карпатський регіон	448	19379,6	8	1517,0	77	2729,0	363	15133,6
Закарпатська	125	3123,6	4	619,0	67	1902,0	54	602,6
Івано-Франківська	13	1863,0	1	206,0	3	218,0	9	1439,0
Львівська	240	5427,0	2	402,0	3	293,0	235	4732,0
Чернівецька	70	8966,0	1	290,0	4	316,0	65	8360,0
Кримський регіон	1657	5996,0	---	---	3	620,0	1654	5686,0
Подільський регіон	7733	23169,0	5	1192,0	10	1385,0	7717	20592,0
Вінницька	3218	12665,0	3	633,0	3	232,0	3212	11800,0
Тернопільська	1401	6066,0	1	262,0	4	633,0	1396	5171,0
Хмельницька	3114	4438,0	2	297,0	3	520,0	3190	3621,0
Поліський регіон	1968	25306,5	7	1166	35	4333,6	2126	19806,9
Волинська	137	3418,0	1	172,0	4	802,0	132	2444
Житомирська	121	6698,0	---	---	8	996,6	313	5701,9
Київська	1523	8745,0	3	378,0	9	796,0	1511	7571,0
Рівненська	18	1436,0	1	20,0	6	1016,0	11	400,0
Чернігівська	169	5009,0	2	596,0	8	723,0	159	3690,0
Дніпровський регіон	800	21253,7	5	685,5	27	4367	768	16201,2
Дніпропетровська	81	3983,0	1	261,0	8	1393,0	72	2329,0
Запорізька	33	3987,4	1	167,5	3	1478,7	29	2341,2
Кіровоградська	438	5558,0	2	107,0	8	802,0	428	4649,0
Черкаська	248	7725,3	1	150,0	8	693,3	239	6882,0
Причорноморський регіон	242	7958,9	5	787,8	14	1394,3	223	5776,8
Миколаївська	119	3541,74	1	257,0	7	680,0	111	2604,74
Одеська	97	3663,5	3	330,8	6	534,3	88	2798,4
Херсонська	26	753,735	1	200	1	180,0	24	373,735
Слобожанський регіон	522	14476,1	3	577,0	20	2865,7	499	11053,4
Полтавська	147	5100,5	1	145,0	8	1355,7	138	3599,8
Сумська	202	4784,0	1	37,0	6	801,0	195	3946,0
Харківська	173	4591,0	1	375,0	6	709,0	166	3507,6

ДОДАТОК Є

Запаси мінеральних вод регіонів України

Області	Використання експлуатаційних запасів мінеральних вод (м куб./добу)
Донецький регіон	209,3
Донецька	64,1
Луганська	145,2
Карпатський регіон	5 893,2
Закарпатська	4 368,4
Івано-Франківська	–
Львівська	1 284
Чернівецька	240,8
Кримський регіон	1 074,0
Подільський регіон	922,1
Вінницька	764,2
Тернопільська	130,0
Хмельницька	27,9
Поліський регіон	13,2
Волинська	5,0
Житомирська	6,2
Київська	Немає даних
Рівненська	2,0
Чернігівська	Немає даних
Дніпровський регіон	444,8
Дніпропетровська	30,8
Запорізька	261,0
Кіровоградська	Немає даних
Черкаська	153,0
Причорноморський регіон	951
Миколаївська	Немає даних
Одеська	951,0
Херсонська	н.е.
Слобожанський регіон	849,0
Полтавська	95,0
Сумська	–
Харківська	754,0

Виробничо-практичне видання

ГОРДІЄНКО Тетяна Віталіївна

Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
з дисципліни

«РЕКРЕАЛОГІЯ»

*(для студентів 3 курсу всіх форм навчання
спеціальності 073 – Менеджмент)*

Відповідальний за випуск *Ю. В. Краснокутська*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір *Т. В. Гордієнко*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2017, поз. 454 М

Підп. до друку 04.04.2018. Формат 60 × 84/16.

Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,3.

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.